

İklim Bilgisi — Deneme

KPSS AI Coach · 08.09.2026 · 9 soru

1. Aşağıdakilerden hangisi Akdeniz ikliminin genel özellikleri arasında yer almaz?

- A) En fazla yağışın kış mevsiminde görülmesi
- B) Kış yağışlarının konveksiyonel kökenli olması
- C) Yazların sıcak ve kurak geçmesi
- D) Yıllık yağış miktarının 600–1000 mm arasında olması
- E) Doğal bitki örtüsünün kızılçam ormanlarından oluşması

2. Akdeniz ikliminin görüldüğü bir bölgede, yazların sıcak geçmesinin birincil nedeni Güneş ışınlarının düşme açısına bağlıyken, yaz mevsiminde yağış miktarının son derece düşük kalması farklı bir atmosferik etkenle açıklanmaktadır. Buna göre Akdeniz ikliminde yaz kuraklığının temel atmosferik nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güneş ışınlarının yüzeye dik açıyla gelmesi
- B) Alçalıcı hava hareketlerinin egemen olması
- C) Cephesel yağış sistemlerinin yoğunlaşması
- D) Kara ve denizin farklı ısınma hızlarına sahip olması
- E) Yükselici hava hareketlerinin bölgede etkili olması

MEBİ'nin atmosfer konusuna ilişkin özetinde hava küre kavramı ile atmosferin alt ve dış katmanlarına ait bilgiler birlikte verilmiştir.

3. Buna göre aşağıdaki yargılardan hangileri doğrudur? I. Atmosfer, hava küre olarak da adlandırılır. II. Troposfer, atmosferin en alt katmanıdır. III. Ekzosfer, atmosferin en dış katmanıdır.

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

Atmosferin katmanlarına ilişkin özet bilgilerde alt ve dış sınırı belirleyen iki farklı katman adı kullanılmaktadır.

4. Buna göre aşağıdaki yargılardan hangileri doğrudur? I. Troposfer, atmosferin en dış katmanıdır. II. Troposfer, atmosferin en alt katmanıdır. III. Ekzosfer, atmosferin en alt katmanıdır.

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

MEBİ TYT Konu Özetleri'nde doğal ortam unsurları açıklanırken, gazlardan oluşan doğal ortam unsuruna ilişkin bilgi verilmiştir.

5. Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bu bilgiyle uyumsuz?

- A) Atmosfer, hava küre olarak da adlandırılır.
- B) Hava küre, atmosfer için kullanılan addır.
- C) Atmosfer, hava küre adıyla da anılır.
- D) Hava küre ifadesi, atmosferi karşılar.
- E) Atmosfer, su küre olarak da adlandırılır.

MEBİ TYT Konu Özetleri'nde doğal ortam; canlıların, suların, taş kürenin ve hava kürenin oluşturduğu bütün olarak ele alınmıştır. Bu sınıflamada atmosferin farklı bir adlandırması da verilmiştir.

6. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Atmosfer, doğal ortamı oluşturan bileşenlerden biridir.
- B) Atmosfer, yalnızca canlıların yaşadığı alanı ifade eder.
- C) Atmosfer, su küreyle aynı ortamı ifade eder.
- D) Atmosfer, doğal ortamın dışındaki bir katmanı ifade eder.
- E) Atmosfer, yalnızca taş küreden oluşan ortamı ifade eder.

MEBİ TYT Konu Özetleri'nde atmosfer katmanlarının konumları açıklanmıştır.

7. Atmosfer katmanlarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Troposfer, atmosferin en alt katmanıdır.
- B) Atmosferin en alt katmanı troposferdir.
- C) Troposfer, atmosfer katmanları içinde en alt konumdadır.
- D) En alt atmosfer katmanı troposfer olarak adlandırılır.
- E) Troposfer, atmosferin en dış katmanıdır.

Atmosferin katmanları ve doğal ortam içindeki yeriyle ilgili aşağıdaki yargılar verilmiştir.

8. I. Atmosfer, hava küre olarak da adlandırılır. II. Troposfer, atmosferin en dış katmanıdır. III. Ekzosfer, atmosferin en dış katmanıdır. Buna göre yukarıdaki yargılardan hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

Atmosfer olaylarının incelenmesinde kullanılan ölçüm aracı ile katmanların konumları birlikte değerlendirilmiştir.

9. I. Rüzgârın yönü ve hızı anemometre ile ölçülür. II. Troposfer atmosferin en alt katmanıdır. III. Ekzosfer atmosferin en alt katmanıdır. Buna göre yukarıdaki yargılardan hangileri doğrudur?

- A)** Yalnız I
- B)** Yalnız II
- C)** I ve II
- D)** I ve III
- E)** I, II ve III

Cevap Anahtarı

1. B

2. B

3. E

4. B

5. E

6. A

7. E

8. D

9. C

Çözümler

- 1.** Akdeniz ikliminde kış yağışları, kutuptan gelen soğuk hava kütlesiyle ılık ve nemli tropikal hava kütlesinin karşılaşması sonucu oluşan cephesel (frontal) kökenlidir; konveksiyonel yağışlar ise yaz aylarında nemli kara yüzeyinin ısınmasıyla oluşan dikey hava hareketlerinin ürünüdür ve bu iklimde yaz kurak olduğundan konveksiyonel yağış görülmez. Diğer şıklar Akdeniz iklimine ait gerçek özelliklerdir: en fazla yağış kışın düşer (#3028), yıllık yağış 600–1000 mm'dir (#3030), doğal bitki örtüsü kızılçamdır (#3031) ve yazlar sıcak ile kurak geçer. En güçlü çeldirici 'cephesel' yerine 'konveksiyonel' sözcüğünü fark edememektir; her iki terim de gerçek yağış türü adıdır ve bağlamda anlamlı görünür.
- 2.** Akdeniz ikliminde yaz mevsiminde alçalıcı hava hareketleri egemendir; bu hava hareketleri bulut oluşumunu ve yağışı engeller, dolayısıyla yazlar kurak geçer. Şık A'daki Güneş ışınlarının düşme açısı ise kuraklığın değil, yazların sıcak geçmesinin açıklamasıdır; kökte bu ayrıma zaten dikkat çekilmiştir. Cephesel yağışlar (C) kış mevsimine aittir, yaza değil. Yükselici hava hareketleri (E) tam tersine yağış oluşumunu tetikler.
- 3.** Atmosferin diğer adı hava küre, en alt katmanı troposfer ve en dış katmanı ekzosferdir. Bu nedenle üç yargı da doğrudur; yalnız I veya I ve II gibi sınırlı kümeler eksik kalır.
- 4.** Troposfer için verilen özellik en alt katman olmasıdır. Ekzosfer ise en dış katmandır; bu nedenle I ve III, iki katmanın konumlarını karşılıklı olarak değiştiren yanlış yargılardır.
- 5.** Kaynakta atmosferin hava küre olarak da adlandırıldığı belirtilmektedir. Bu nedenle A, B, C ve D aynı bilgiyi farklı biçimlerde doğru ifade eder; E'deki su küre ifadesi ise verilen eşleştirmeye uyuşmaz.
- 6.** Doğal ortamın atmosfer, biyosfer, hidrosfer ve litosferden oluştuğu belirtilmektedir. Bu nedenle atmosfer doğal ortamın bileşenlerinden biridir; diğer yargılar atmosferi tek bir küreyle özdeşleştirerek kapsamı daraltır veya değiştirir.
- 7.** Kaynakta troposferin atmosferin en alt katmanı olduğu açıkça belirtilmektedir. Bu nedenle onu en dış katman olarak gösteren ifade doğru değildir; en dış katman ekzosferdir.
- 8.** Atmosferin diğer adı hava küredir ve Ekzosfer dış katmandır. Troposfer ise dışta değil, atmosferin en alt katmanında bulunur; bu nedenle II. yargı yanlıştır.
- 9.** Anemometre rüzgârın yönünü ve hızını ölçer; Troposfer de atmosferin en alt katmanıdır. Ekzosfer için verilen en alt katman ifadesi yanlıştır, çünkü bu katman atmosferin en dış katmanıdır.